

Sygn. akt I NSW 3059/20

POSTANOWIENIE

Dnia 29 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mirosław Sadowski (przewodniczący)

SSN Antoni Bojańczyk

SSN Aleksander Stępkowski (sprawozdawca)

w sprawie z protestu wyborczego D. S., M. K. I.-S., R. S., B. A., J.A.-S. i J. T. I.-S.
przeciwko ważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej
przy udziale Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej i Prokuratora
Generalnego
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 29 lipca 2020 r.

pozostawia protesty wyborcze bez dalszego biegu.

UZASADNIENIE

W dniu 16 lipca 2020 r. do Sądu Najwyższego wniesiono sześć protestów
wyborczych przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z powodu
„nieprawidłowości, które polegały na dokonaniu przez ustawodawcę zmiany
w ustawie z dnia 5 stycznia 2011 Kodeks wyborczy dokonanie w dniu 31 marca
2020 r.”. Protestujący zakwestionowali tryb wprowadzenia zmian, które – w ich
ocenie – nastąpiły z pogwałceniem art. 123 Konstytucji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

1. Protest przeciwko ważności wyborów prezydenckich ma podstawy konstytucyjne. Zgodnie z art. 129 ust. 2 Konstytucji RP, wyborcy przysługuje prawo zgłoszenia do Sądu Najwyższego protestu przeciwko ważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej na zasadach określonych w ustawie. Zasady te określono w art. 82 i art. 83 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy (t.j. Dz.U. 2019, poz. 684, dalej: k.wyb.) oraz – w odniesieniu do wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej – w przepisach szczególnych art. 321-323 k.wyb.

Zgodnie z art. 82 § 1 k.wyb., przeciwko ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi określonej osoby może być wniesiony protest z powodu: 1) dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów lub 2) naruszenia przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów.

Wymagania formalne protestu określono w art. 321 k.wyb. Zgodnie z art. 321 § 3 k.wyb. wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty.

2. Rozpatrywany w niniejszej sprawie protest wyborczy należało pozostawić bez biegu ponieważ nie spełnia wymogów formalnych wynikających z art. 321 § 3 w zw. z art. 82 § 1 pkt 1 i 2 k.wyb.

Wnosząca protest, nawiązując szeroko do wypowiedzi orzeczniczych Trybunału Konstytucyjnego, zakwestionowała dopuszczalność dokonywania zmian prawa wyborczego w okresie krótszym niż 6 miesięcy przed podjęciem czynności określonych w tzw. kalendarzu wyborczym. Sygnalizowała również wadliwość przyjętego w tym wypadku pilnego trybu ustawodawczego. Odpowiadając na tak ujęte zastrzeżenia należy zauważyć, że nie mogą one stanowić podstawy protestu wyborczego. Zarzuty te nie dotyczą bowiem naruszenia przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów. Nie mają również związku z potencjalnym dopuszczeniem się przestępstwa przeciwko wyborom. Zagadnienia sygnalizowane przez wnoszącą protest dotyczą zgoła odmiennej procedury kontrolnej, jaką

stanowi postępowanie w sprawach zgodności ustaw z Konstytucją. Prowadzenie takiego postępowania należy natomiast, zgodnie z art. 188 pkt 1 Konstytucji, do właściwości Trybunału Konstytucyjnego i nie może być inicjowane w sprawach z protestów wyborczych rozpatrywanych przez Sąd Najwyższy (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z: 6 listopada 2019 r., I NSW 126/19; 28 listopada 2019 r., I NSW 127/19; 20 lipca 2020 r., I NSW 76/20). Sąd Najwyższy, działając na podstawie i w granicach prawa (art. 7 Konstytucji) nie może, w postępowaniu zainicjowanym protestem wyborczym, dokonywać oceny zarzutów niekonstytucyjności obowiązujących ustaw, w tym także rozstrzygać o ewentualnej wadliwości zakończonego postępowania ustawodawczego.

Z powyższych względów, działając na podstawie art. 322 § 1 k.wyb., Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji.